

42. FESTIVAL POEZIE

WOLKRŮV PROSTĚJOV

22. - 26. června 1999

3. ZPRAVODAJ

3. ZPRAVODAJ 42. FESTIVALU POEZIE WOLKRŮV PROSTĚJOV

Na vydání spolupracovali PhDr. Jaroslava Suchomelová, Michal Huvar, PhDr. Jan Roubal, Tomáš Iránek a Tomáš Láhner
Fotografie Bob Pacholík Ilustrace Ivana Utinková Úprava Dana Pavlíková
Tisk DUHA - kulturní klub u hradeb, Prostějov © 1999

Každý bychom si měli občas udělat čas na pár veršů

Prostějovského starostu pana ing. Jana Tesaře jsem přepadla v jeho krásné pracovně na radnici krátce před zasedáním Zastupitelstva, takže jsem ve snaze neplýtvat jeho vzácným časem hned vypálila první otázku :

Je vůbec Prostějovu WP k něčemu dobrý ? Není to jen starost s finanční zátěží ?

Ne každé město souměřitelné s Prostějovem se může pochlubit, že je každoročně dějištěm celostátního kulturního festivalu. A navíc s tak dlouhou tradicí, jakou má WP. Navíc si myslím, že právě dnes, kdy hodnotová orientace společnosti je směřována silně materiálně, má právě festival poezie nepominutelný význam, že přináší prvky, které potřebujeme, aniž si to možná v každodenním shonu uvědomujeme.

Jaký je váš osobní vztah k poezii ? Vzpomenete si ještě, jestli jste se musel ve škole učit básničky z paměti ?

Na to si už nevzpomínám, pokud tomu tak bylo, jistě to mělo, když nic jiného, kladný vliv na cvičení naší paměti. Sám jsem nikdy nerecitoval, ale myslím si, že každý bychom si měli občas udělat čas na pár veršů. Já sám se tím řídím, musím k tomu ovšem mít vhodnou chvíli, protože ten "doušek vody živé", abych použil tohoto banálního vyjádření, chce svůj čas. Mezi mé autory patřili např. Prévert a Apollinaire.

Kdy jste si naposled koupil knihu veršů ?
Bylo to zhruba před rokem a byl to Seifert.

Vy jste, pane starosto, Prostějovák ? Jste tedy pamětník dlouhé řady ročníků WP ?

Ano, jsem prostějovský rodák, celé dětství jsem vlastně prožil tady na těch dvou náměstích. Dokonce byli v mé rodině pamětníci, kteří vzpomínali na Jiřího Wolkra, že patřil spíše ke zdejší zlaté mládeži, a doma se moji starší příbuzní znali i s paní Wolkrovou.

Když se vždy po roce vracím do Prostějova, pokaždé se mi zdá, že město zkrásnělo, že přibýly nové fasády, pěkné interiéry obchodů ... Co přibude za rok ?

To, o čem mluvíte, jsou zčásti soukromé aktivity, které nemůže ovlivnit radnice, ale které jsou ve spolehlivých rukou soukromých vlastníků. Město pečuje o své významné památky, stále investujeme do Národního domu, snad ho za rok uvidíte už bez lešení, a také úpravy interiérů průběžně pokračují. Vloni jsme investovali jenom do divadelní techniky sedmnáct a půl milionu korun.

Město dotuje jako své organizace nejen Městské divadlo, ale i Kulturní klub Duha. Není to některým radním proti myslí, investovat městské peníze takto "nelukrativně" ?

To víte, o peníze jsou vždycky spory. Dnes např. budeme jednat o dotaci na lední hokej. A nebudeme si zastírat, že sportovců a zájemců o sport je více než těch, kdo navštěvují kulturní podniky. Pro mě, ať se nám to líbí či ne, jsou to všechno voliči, a těch sportovně orientovaných je víc. Bez ohledu na to však jsem přesvědčený o tom, že WP k Prostějovu patří a že přežije rok 2 000. Ostatně kultura má na prostějovské radnici dobré zastání v osobě předsedy kulturní komise, ředitele gymnázia dr. Koláře.

Co vzkážete účastníkům letošního WP ?

Aby přijeli za rok zase. Bez nich by festival neměl smysl. Snad se jim u nás líbilo, snad se sem budou za rok těšit stejně, jako se budeme my těšit na ně.

Při odchodu jsem si všimla pamětní desky ve vstupní chodbě radnice. Připomíná se na ni, že v roce 1911, kdy se radnice začala stavět, měl Prostějov přes 33 000 obyvatel a byl největším českým městem na Moravě. Starostou byl tehdy JUDr. Josef Horák. Jeho nynější nástupce ing. Jan Tesař se každoročně v červnu stává na pět dní starostou hlavního moravského i českého města poezie.

Za rozhovor děkuje Jaroslava Suchomelová

Redakční šotek

Když jsme včera po druhé hodině ranní opouštěli redakci, byli jsme naprosto spokojeni s tím, jak se nám všechny články do druhého čísla Zpravodaje pěkně vešly. To jsme ještě netušili, že nám během tisku zařadí šotek, jakého jsme ještě v redakci neměli.

Jak si totiž ti pozornější z Vás všimli, článek na desáté straně druhého čísla podepsaný jar není úplný. Úvodní část nám sice zůstala celá, ale šotek nám někde ukrýl zbylé recenze k Popletům a k souboru 12 opic, a tak nám zůstaly jen titulky. Autorovi i čtenářům se tímto vůbec neomlouváme, protože celá causa nebyla ničím jiným než rafinovaným testem Vaší inteligence a pozornosti.

Další chybička se nám vloudila do tiráže, když jsme omylem neuvedli autora fotografií, kterým není nikdo jiný, než všem dobře známý Bob Pacholík.

LEAR:

Člověk s příjmením tak tragické tradice a opačné letory. Mistr logiky nesmyslu, neboli klasik nonsensu - alespoň jeho jazykově hravé, kromě laskavosti zcela všech účelů prosté větve. Jako hruška Edisona, pád nějakého plodu z tohoto stromu uvedl do pohybu proces čisté radosti čtyř poetických klaunů "popletů... plovoucích na moři v řešetu"... Hra jazyka sdělovaná jazykem divadelní hravosti, překvapivě vyspělé hlasové i tělové gestičnosti, přesnosti a citu pro míru. Jemné a chvílemi - pro starší - i dojemné představeníčko (podle vzoru dostaveníčko) nepochyného půvabu...

KLEE:

Tentokrát nonsens křtěný již dadaistickou rasancí a (b)ubuovského rodokmenu. Představení nejen hravé, ale také dravé, explodující sarkastické srandy i osvobodivého, rouhačského nihilismu. Drobné, skoro aforistické scénické škleby, plivance, gagy a klipy, obdivuhodná muzikálnost a těla rytmem posedlá. Chvillemi Vášovo tělesné básnictví a přesná partitura gest, jindy spontánní "zde a nyní", náhoda i nečekané výměny a smeče. Představení mělo tah i vtahovalo, aplausy nebraly konce a tuším, že leckteří z těch motoricky disponovanějších diváků budou mít při skandující vzpomínce na některá čísla těchto opičín potíže s tím udržet se při zemi a euforicky nezvlétnout úletem vpřed...

Sumec sumcárum: v Hradci i v zahrádce za Hradcem se divadelní vegetaci daří...

jar

Neschováváme se před vámi

Zdá se, že jsme letos konečně dosáhli toho, oč jsme v předchozích letech ve Zpravodaji usilovali. Naši čtenáři o člancích ve Zpravodaji debatují, někteří souhlasí, jiní prohlašují otištěné materiály za omyly či bláboly, vznikají polemiky a spory. Vnímáme to jako důkaz, že tiskovina, kterou děláme, jak nejlíp umíme, je přes všechny své nedostatky živá a čtená, a to nám fouká na bolístky, když se nám něco nepodaří - a vězte, že o tom sami dobře víme. Bob Pacholík nám každoročně pořizoval, zpravidla v hledišti nebo ve foyeru Duhý fotografii, která zachycovala účastníky WP, kteří zaujatě četli nejnovější číslo Zpravodaje. My jsme pak v čísle příštím neváhali tu fotografii reprodukovat, třeba s titulkem Jak nás čtete ... Letos nám takového důkazu netřeba, protože se někteří z vás na nás přímo obracejí s výtkami i s uznáním, a třeba také s dotazy, co znamenají šifry pod jednotlivými materiály a proč se za ně autoři schovávají. Vězte, že se nechceme schovávat a nečiníme tak, protože si naše jména můžete v plném znění přechíst v tiráži Zpravodaje a je velmi snadné si z nich naše šifry odvodit, zpravidla v nich vždy jsou začáteční písmena našich jmen a příjmení. Když si představíte, že bychom všechny naše články a glosy podepisovali plným jménem, opakovalo by se to tak často, že by se vám to jistě nelíbilo. Naši hosté, např. předsedové porot, svá hodnocení plným jménem podepisují.

V posledním čísle vám všichni v redakci chceme poděkovat za přízeň a za pozornost, kterou jste Zpravodaji věnovali. Nemohu však smlčet jistě naše zklamání, které se ostatně opakuje každoročně: marně v redakci čekáme na vaše příspěvky, marně toužíme po "zpětné vazbě" v podobě vašich písemných vyjádření, a přece je o přestávce a v diskusích slyšet leccos zajímavého, co by časopis obohatilo a dalo mu širší rozhled a dostřel. Takže: neschováváme se před vámi, za Zpravodaj neseme plnou zodpovědnost, ale s vědomím toho, že s Vaším přispěním by mohl být ještě kvalitnější a živější. Takže snad příští rok.

Jaroslava Suchomelová
(šifra jsu)

Modrý pták

ZUŠ Fr. Drdly Žďár nad Sázavou

CHARMS

Mám dojem, že jsem prožila několik etud na Charmsovy texty a přemýšlela nad tím, do jaké míry mladí tvůrci ve svých literárně-dramatických kreačních skutečně vycházejí z poetiky tohoto výlučného ruského autora. Já osobně jsem využití této autorovy výlučnosti humoru, podivuhodně přímočarých tragikomických příběhů, až chladné absurdity nejrůznějších životních situací s překvapivými poentami postrádala.

Pokus o podchycení atmosféry doby tady učitě byl... snad tu měla fungovat jakási spojka mezi figurou autora v roce 1928 a současníky, která ovšem hned po začátku ztratila ostrou konturu, vyzněla poněkud dozracena a v závěru se rozpačitě připoměla. Škoda.

Švy mezi jednotlivými texty (po mém soudu ne úplně šťastně řazenými) jsou neobratné, situace (které se více méně zúžily na stylizované ilustrace) postrádají jasné poenty a poněkud vyšší smysl. Několik příjemných nápadů se tam objevilo - např. v Truhláři Kušakovi. S rekvizitami se mohlo pracovat více a smysluplněji.

Pro vše výše zmíněné si myslím, že tyto spíše pohybové etudy na okap, vodu, mlýnici, létání, zvonění... pravděpodobně v rámci dramatické výchovy, mohly se stejně dobře aplikovat na texty jiné.

Chyběl mi tedy jasnější výklad Charmse. Ublíženo mu ale rozhodně nebylo. Vyčetla jsem tam úchop jemný, s úctou (až do lyriky, kterou u něj objevili) a snahou jít dál za prvoplánovost.

Při vši divadelní nezkušenosti a neumělosti souboru chci přidat pochvalu za nekřečovitý, sympatický, teplý kontakt všech účinkujících navzájem i směrem k divákům, touhu po vnitřní čistotě sdělení.

Objevila jsem tam několik talentovaných lidiček s tvůrčím potenciálem, kteří mají "za očima", a za to díky.

Závěr představení pro mne zůstává rozpitý... jenom si domýšlím dosti nejisté propojení autorovo a... nás? Nevím. Charms je těžko zařaditelný. Nesplývá mi s ostatními tak jednoznačně a samozřejmě.

A ještě před úplnou tečkou bych ráda těmto příjemným mladým lidem popřála hodně nalezeného bohatství **pro sebe** v tak vrstevnatých a inspirujících textech jako jsou třeba ty Charmsovy a chuť objevovat dále i přes výtky všech porot a všech diváckých anket... Já vám držím palce.

Martina Longinová

Okřídlený vůl Plzeň BÁBY aneb DOBYTKU SMÍCHU NETŘEBA

Po představení plzeňského souboru jsem si mohl říct, že jsem si z letošního ročníku zase něco odnesl. Téměř k profesionalitě dotažené herecké výkony a citlivě zvládnutá problematika Charmsovi osobnosti a doby, ve které žil, mě držely v křesle jako přikovaného. Skvělým způsobem se podařilo předat, na pozadí smíchu, podstatně hlubší "podtext", který s sebou dílo nese. Kultivovaný a téměř čistý výraz celého představení ještě více přidal na jeho kvalitu. Kdyby soubor své představení zkrátil o 10 minut, mohl bych říct, že ničeho nebylo moc, ničeho nebylo málo. Jsem jenom trošku v rozpacích, proč toto zpracování nesklidilo u diváků větší úspěch, jistě by si jej zasloužilo.

tol

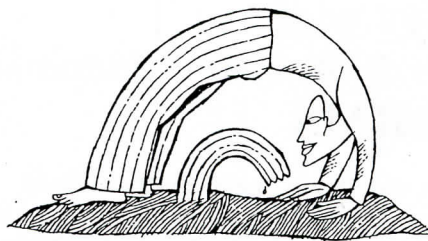
Dobytku smíchu netřeba,

presný název plný ironie, pochopení a mrazivého smutku, právě takový, jaká byla celá inscenace souboru Okřídlený vůl.

Žánrově lze text opět vymezit jako scénické pásmo - jedním dechem však dodejme, že režijně-dramaturgickým výkladem bylo ono pásmo povýšeno na výsostný dramatický tvar. Herecká kázeň, střídme a soudržné výkony, přesně vybudované lidské typy. Nápady se tu zbytečně neplýtvá, takže každému z nich se dostane náležité pozornosti. Ale především - stejně jako v prvním "charmsovském" představení čtvrtletního programu se tvůrci oprostili od svodů laciného pohrávání si se zdánlivě prvoplánovými absurditami autorových textů. Inscenátoři pro nás znovuobjevili hrůzu doby, v níž tyto texty vznikaly a ozřejmili tak i jejich povahu. A nejen to můžeme v inscenaci nalézt, nejen neštěstí jistého Charmse. Scéna, v níž umělec u výsledku dostává znovu a znovu přes hubu (doslova) a přesto jde dál a dál hlavou proti zdi policejních pěstí, zastupuje osudy tisíců intelektuálů oné doby, kteří donkichotsky věřili ve svou pravdu a mizeli proto buhví kde...

Kdyby ještě zmizely některé "švy", zpřesnily se nástupy, světelné a hudební změny - a především, kdyby se podařilo hru o deset či patnáct minut zkrátit a nerozvolnit v závěru její rytmus, pak už bychom asi nehovořili o inscenaci na hranici profesionalismu (v tom dobrém slova smyslu), ale o inscenaci daleko za touto hranicí...

Marek Pivovar

Suma sumárum

Od včerejšího dne jsem očekával naplnění mých představ o divadle poezie, což se stalo. Divadlo poezie z Mladé Boleslavi samozřejmě nespadlo do mojí "hlubší duševní" kategorie, ale po minulých zkušenostech s tímto souborem jsem ani nic jiného nečekal. Sám námět byl myslím každému dobře znám, a tak jsme očekávali, co s tím Mladoboleslavští udělají. Myslím si, že se jim záměr interpretace pohádky do komerční podoby zdařil, což diváci ocenili ve svém hodnocení.

Ale přejdeme k těm představením, která do mé kategorie spadla. Čekal jsem, jak dopadne srovnání Charmse, kterého si letos vybraly dva soubory. První interpretace byla v podání souboru Modrý pták ze Žďáru nad Sázavou. Teď, když si celé představení rekapituluji, zjišťuji, že celé představení vyznělo doztracena. Soubor jakoby hrál pozpátku. Začátek byl živý, rychlý, hravý, ale postupně jako by jim docházel dech a představení se pomalu měnilo v rozvláčné, nemastné-neslané a sám konec jako by ani nebyl. Vždyť ani sami diváci nepoznali, kdy mají tleskat. Nevím jestli to byl záměr zahrát představení obráceně, pokud ano, pak se to povedlo na jedničku. Také práce se samotným textem byla, dle mého soudu, hodně prvoplánová a nebyly využity všechny možnosti, které se v textu daly najít. Sám soubor si na "programek" dal citát *Některá díla je možné zazpívat tak, ale i jinak*, a já si myslím, že v tomto případě to opravdu šlo jinak.

Po předešlém setkání s Charmsem jsem proto netrpělivě čekal, co předvede Okřídlený vůl z Plzně. Myslím si, že rozdíl byl patrný na první pohled i poslech. Divadlo na mě působilo vyzrálým dojmem a tento dojem ve mně po dobu inscenace sílil. Představení bylo velice dobře dramaturgicky i režijně zvládnuté a ze souboru bylo vidět, že v sobě Charmse cítí. Souboru bylo velice dobře rozumět, což na WP nebývá vždy samozřejmostí, a tak jsem si nemusel lámat hlavu s tím, co bylo řečeno a mohl jsem se plně věnovat "duševnímu" prožitku. Jediné, co odvádělo moji pozornost a rušilo tak můj dojem, bylo nesnesitelné dusno v sále, v jehož důsledku se z hodinového představení stalo utrpení, ale za to soubor nemohl.

Obecně by ale asi nebylo špatné již v regionálních kolech stanovit pro soubory časový limit, protože někdy není opravdu v lidských silách vydržet mnohdy dlouhá představení v tak rychlém sledu, který na WP určitě je.

Z výsledků divácké ankety je patrné, že pro diváka nejdůležitější bylo předvedeno již první den. Na Wolkrově Prostějově tak letos divácky opět zvítězili humor, ironie a satira nad hlubšími tématy. V dnešní době se ale není čemu divit. Uvidíme, co nového přinese WP v novém tisíciletí.

tir

IMPRESE V PRESU A STRESU (PSÁNO V TĚŽKÉ HODINĚ):

ŽĎÁRSKÝ A PLZEŇSKÝ CHARMS: KDYŽ DVA DĚLAJÍ TOTÉŽ aneb KDOPAK BY SE CHARMSE BÁL

Uhranutí Charmsem je takřka obecné: tehle "sibiřský" meteor v tvaru nevysvětlitelné koule k nám dopadl sice po letech (zde je nutno připomenout - když jsme v Prostějově - jeho první uvedení v HaDivadle - 1984!), o to však s větší silou a koulí se a koulí... I na WP se neocitá poprvé (před málo lety s ním přišli jiní Plzeňáci...), dnes se ovšem objevil dokonce dvakrát. Jaká přímo ideální možnost pro srovnání. A výsledek? Myslím že fatálně očekávatelný - byly to prostě jablka a hrušky...

Žďárské představení si jméno autora vepsalo přímo do štítu. Dramaturgicky šlo o montáž textů s deníkovými zápisy, na této polaritě se pak stavělo vše ostatní,

především stylově se měly střídat okamžiky "hry" s chvílemi "pravdy". V každé z obou linií se objevily autentické chvíle i nápadité obrazy, v každé z nich však i momenty ještě nevstřebaného záměru. Proto místy dojem strojenosti, jen hry na hru, lyriku i vážno - jakoby i jako by. (Jako by např. z novostavby zapomněli odstranit lešení.) Ona hravá poloha přes veškerou vervu (nebo právě proto) vyznívala - hlavně na počátku - poněkud infantilně skotačivě (snad ohlas autorem přiznávané inspirace Maršakem), ne vždy vycházely projevy "zaumnosti" (asi Chlebnikov) a absurdity (zřejmě Vveděnskij). A není divu - rozpětí a vrstevnatost Charmsova stylu a autostylizace se brání jednoznačnosti, ilustraci a doslovování. Té však inscenace právě poněkud - chvílemi až "didakticky" - podléhala. Poetika představení využívala kultivovaného projevu svých mladých aktérů, ale jinak vcelku sázela na očekávatelné prostředky. Což neznamená, že by Charms nebyl k zahlédnutí, místy ale přece jen jako jakýsi předmět výkladu, úkol a poslání. Už méně přesvědčivě jako vlastní prožitek, názor či posedlost.

Včera v diskusi byla řeč o "vyšším smyslu nesmyslu". Myslím že Plzeňští "okřídlení ..." (smíchu netřeba!) se podobné metě místy přibližovali až obdivuhodně. Jejich Charms smíchem otrásal i mrazil: takového vyšinutého, reálného i ireálného, fyzicky i metafyzicky zničujícího smíchu všeho, všemu a všem věru občas terapeuticky (či katarzně) třeba. Řehot k uzoufání s ozvěnou nekonečna. Tvarově představení v některých svých sekvencích obdivuhodně minimalistické v tom nejlepším slova smyslu: koncentrované, lapidární, úsečné i úskočné. V sledu jednotlivých "čísel" bylo vidět na herce, a tak nešlo nevidět to, co umí: detail, timing (skvěle funkční a sugestivní pauzy) a gag. Podobné kvality ale nabízela i scéna a hudba sovětských let "třicátých". I zde fungoval vzácný kontrast tragiky a grotesky. Co platilo pro jednotlivé části, neplatilo ovšem už tak zcela pro celek, jeho rozsah a rytmus. Za sebe přesto přiznávám, že Charmse jsem zatím lepšího neviděl.

jar

Divadlo poezie Mladá Boleslav O RYBÁŘCE A JEJÍM MUŽI JAK NEBYLI VE SVÉ KŮŽI

Jo, doba je zlá - a k divadlům poezie obzvlášť. Pulty (jeden přímo v Duze) se prohýbají pod návalem básnických sbírek, jejichž autoři čekají na objevení, a soubor, mající v názvu samotné označení „žánru“, sáhne po Werichovi. Na programovém letáčku je napsáno to, o čem se hraje: „Jak moc chutná moc.“ No řekněte sami: nepřijde vám infantilní tak velké téma sdělovat dospělými lidmi pro dospělé lidi přes pohádku, na které nemá co překvapit, jelikož je notoricky známá?

Jelikož mám ještě v živé paměti, jak paní režisérka tady v Prostějově před ne tak dávným časem názorně demonstrovala v diskusi s porotou přesvědčení o své pravdě, asi stěží mohu očekávat, že můj názor přijme. Nicméně nezbyvá než zopakovat, co tu zaznívá vždy, když Mladá Boleslav přijede: je hřích s tak herecky, typově, pěvecky i jinak řemeslně (a vůbec na pohled) disponovaným souborem dělat tak banální texty (do Wericha tu banalitu vnášejí, stejně jak tomu bylo u kusů předešlých, rýmované aktualizace). Zdá se mi, že paní Jenčíková skončila u Oulíka, že u této poetiky se zabarikádovává a dál pro ni neexistuje svět. V mých očích je to obrovská škoda, protože ji cítím jako človíčka, který dovede poezii jevištně zkapalnit, ví, jak na diváka, jak vykouzlit atmosféru, nesmírně důležitý prvek. Jen to tajemství jaksi ne a ne uzamknout. Její talent jakoby od vítězného (1989) Křtu svatého Vladimíra zplaněl. Možná se mýlím, možná křivdím. V rádiu zpívá Karlík Zůstanu svůj, třebaš je to krédo i její, ale moc bych jí, sobě a nám všem přál, kdyby jednou jedinkrát se rozhodla svá nezústat. Protože za hřích druhý u ní považuji nezkusit nic jiného než kabaret. Inscenace Oulíka, Haška, antiky v úpravě Žáčka a koneckonců i Wericha jeho prvky (úvod s hospodou, písňové vstupy, choreografie "tanečních" čísel) bezesporu nesly.

„Jednou ze základních příčin, proč se lidské cesty rozcházejí, je záliba buďto v ženách hubených nebo baculatých.“ Půjčuji si tuto citaci z Charmse, protože ona asi nejlépe vystihuje, proč se neshodují s porotou regionálního kola (zmatenou pravděpodobně zavádějícím názvem souboru), která sem Mladou Boleslav vyslala, že toto je vskutku divadlo poezie. Vyjevilo se mi pouze u Jeslíček, Experimentálního divydlka 12 opic a Oblouku. Ale jistě, někdo může mít rád zase baculky...

mh

O RYBÁŘI A JEHO ŽENĚ

Ach jo! Můžu si za to sám. Neměl jsem to slibovat. Přec to víme. Oni i já. Nepadli jsme si do oka. Slyšíme se, respektujeme se (doutám). Ale jejich poezie mi do oka nepadla. Ach jo!

Ach jo! Mohou si za to sami. Slíbili, že mi napíšu, co o nich mám napsat. Nenapsali. Ach jo!

Přece nebudu psát o tom, že já jsem tam byl, ale poezie nepřišla, že to bylo, ach, tak komické, ale pro mne bez humoru. Že to asi uchystali s chutí. Ale mně to nechutnalo. Ach jo!

Ach jo! Můžu si za to sám. Proč jsem sem lezl. Ach jo!

M. Maršálek

KDO BY JE NEZNAL, KDO BY JE POZNAL... MLADÁ BOLESLAV: ŠKODA

Kdo z nás nezná Wericha. Ale kdo z nás by ho v představení poznal? Namísto pádné rozšafnosti a moudra rozvleklost a nastavovaná kaše. Co naplat, že divák vidí sympatickou hereckou zdatnost i radost z jeviště, když "slyšiny" i "vidiny", jež jeviště vyjevuje, mají k překvapivosti daleko. Stejně tak ovšem i k divadlu poezie: zní sice verše a rýmy, ale především se hraje cosi blízké kabaretu, zpívá se, žertuje i tančí, pomrkává i aktualizuje. Zdá se, že text je udolán snahou o jeho zdivadelnění za každou cenu a přemírou čehokoliv a odkudkoliv. Škoda. Jestliže Werichův příběh je tak trochu zjednodušeně řečeno o tom, "že málo bývá někdy více", měl by to jinak nesporně zajímavý a ostřílený soubor vzít vážněji i v jiném smyslu.

jar

Oblouk Plzeň DOBRÁ PÍSEŇ

Odkud je vykopán Pavel Kohout ?

25.6.1999 0:44:18

Ti, co přišli z *obloukové* Plzně a našli v zaprášených knihovnářích a černých stránkách své dramaturgické paměti hru Kohoutovu *Dobrá píseň* možná ani netušili, co se jim povedlo.

Uvést totiž v život alespoň několik scén z tohoto výplodu *ryze bolševického* grafomanského myšlení a žití, jest úkol obdivuhodný.

Odvážný.

Vtipný.

Domnívám se, že se to povedlo.

Snad proto, že ono šťastné propojení zkoušky *dobrovolně povinného* dramatického souboru jeřábnic, traktoristů, kantýnských, kuchařek a svačkářek, uvádějících slavnou angažovanou hru (mimořadně, o čistotě důvodů k jejímu napsání není třeba pochybovat, že) s návštěvou všem dříve narozeným tak dobře známé kulturní *schvalovací* pracovnice, dovoluje ryze divadelní napětí mezi třemi různými principy.

Mezi textem a zkušeností aktérů.

Mezi hereckým projevem z padesátých let a tím, čeho jsou schopni oni herci plzeňští.

Mezi tím, co žijeme dnes a tím, co známe z minula.

Kde je napětí, může být i divadlo.

Povedlo se určit tvar inscenace - což se mimořadně ne každému zde v Prostějově podařilo - a hlavně vědomě *hrát s ním*.

Jak milými byly tedy ty náznaky kostýmů z let padesátých, i když malinko nepřesně se zdály; ty pláště ještě ani ne umělohmotné, *šustákové*; ty otlaceniny od špatných *silonových* či *nylonových* ponožek dámských (kdo zná fotografii amerického fotografa A. Newmana,

zobrazující Trumena Capoteho ve chvíli oddechu nahama na stole či kde -já ano, neb měl jsem ji zavěšenu nad topením WAW ve svém uplynulém bytě- má bod plus, jen tak mimochodem); ty šátky rudé a hnědé zas kalhoty montérů, ach; snad jen *jídlonoš* hliníkový chyběl.

Ale ano, nebyla to parodie ve smyslu *Divadla Sklep* či *Ananasu Pitínského*, i *Let Šakalích* a *Pelechů malých* a dobře že tak, ale ryzost onoho textu, zde náhle autentická, byla obdivuhodným a jednoduchým způsobem povýšena.

Jistě, dalo by se najít spouta věcí nepřesných, ať už technických, režijních, míru stylizace vyhlížejících, nebo i jiných...

Ale zážitek radostný z ukočirované dramaturgické volby to přehlušuje.

Zde stojí Pavel Kohout se svými s odpudivou lehkostí črtanými slovy, ještě daleko před oním "*intelektuálním, nikoliv morálním selháním*".

A může stát.

A my se díváme, kterak se s tímto textem vyrovná soubor, složený z lidí, jimž povětšinou v roce revoluce sametové snad méně než deset bylo.

A díky vedení režijně - pedagogickému se to daří a šťastně.

A tak je náhle v Prostějově vykopán Pavel Kohout.

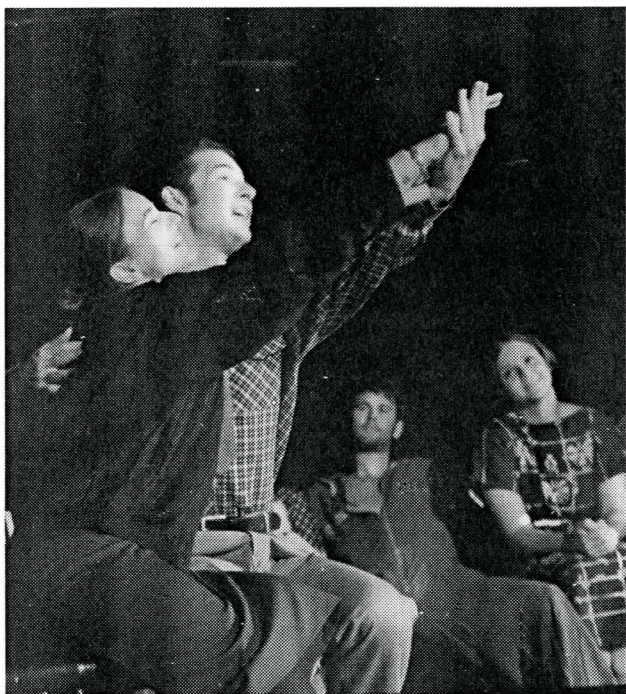
Petr Šindl, 25.6.1999 1:49:50

PLZEŇSKÝ KOHOUT: PRAZDROJ

A kdo z nás nezná P.Kohouta? Ale kdo zná prazdroje jeho tvorby - např. Dobrou píseň? Ukázky secvičované hry tohoto kultovního (v tomto případě doslova) autora před paní soudružkou "*schvalovací*" jsou skvostné, přímo esenciálně čisté exponáty omylů "*traktoristického*" omámení z rozoraných mezí a bezmezných přiboudlostí jakési doby před padesáti lety. Jaký vítaný terč a jaká již hotová partitura parodie - navíc pro soubor, který má v tomto ohledu na čem "*budovat*". "*Šťastné frézy*" se skutečně točí na plně obrátky. Na divadle lidu pracující "*kolektiv*" má co nabídnout a svodům prvoplánové srandy čelí přesnou stylizací svazáckého nezapnání i trapna. Představení rezonuje a dobře mu tak. Ale přesto: nezněl podobný apel před deseti lety poněkud platněji?

jar

OBLOUK PLZEŇ

Ale proč ne raného Kohouta, plného víry v zářné zítřky, moc traktorů a fréz, dobré soudružské slovo a přímý pohled právě teď, říkal jsem při východu ze sálu. Ale taky si vzpomněl na výtky režisérům středoškolských těles, zda ty děti vědí, o čem hrají. Měly by? Je to jejich problém? A vadí to, když nevědí? Deset let po „velkém třesku“ je dost dlouhá doba na to, aby Renatu Vordovou, „soudružku, co tomu rozumí“, někdo mohl podezírat z laciného efektu. Dobrá píseň se musela líbit pamětníkům, skvěle odpozorovanými gesty a šmrncovními kostýmy zaujala i kuřátka, jak se dalo vypořádat kolem. Svou melodií, rytmem, vůní byla lepší výpovědí o jedné poetické škole než stránka v učebnici. Režisérka soubor teprve tvaruje, ty Velké Zázraky nás čekají. Alespoň doufám. Tady je na ně zaděláno.

mh

Záleží to na ranních telefonátech, říká Petr Štindl

Jsi letos na WP poprvé. Jaké jsou tvoje dojmy ?

Pro mě je to od roku 1988 první celostátní amatérská přehlídka (tenkrát to byl nějaký Písek, kde jsem byl pouhý účastník), takže jsem si oprášil kontakt s amatérským divadlem, o který jsem přestupem k profesionálům vlastně přišel.

Já jsem se sem dostal nějakým řízením ranních pražských telefonátů (po ránu totiž bývám nezpůsobivý k jakýmkoliv rozhodnutím) a tak jsem si až po druhém telefonátu následujícího dne uvedomil, s čím jsem vlastně souhlasil. Myslel jsem, že mě práskl Maršálek, ale byl to Bergman.

Působí to tady na mne docela dobře; trochu je mi líto, že prostory, ve kterých se divadla prezentují, jsou takřkajíc ubohé.

Jaký je tvůj názor, jako režiséra a dramaturga, na úroveň souborů ?

Jedno divadlo je tady pro mě vynikající, dvě jsou slušná a jedno nadějně. To je polovina, takže celkový dojem je docela dobrý. Je to odraz dnešního amatérského divadla, asi. Inspiračně je to pro mě nová, cenná informace. Ale to je taková věta idiotská. Nu což.

Takže je možné, že se v HaDivadle v příští sezóně objeví Kohout ?

To možné není. Leda, že by sám přijel.

A na co se tedy v příští sezóně můžeme těšit ?

V HaDivadle budu dělat dvě nové věci - jedna z nich je původní česká hra od nadějně studentky JAMU. Tu druhou věc ještě nemám rozhodnutou. Ale myslím si, že titul bude stát za zaznamenání. Ale hlavně, jak to vypadá, bude u nás hostovat Petr Lébl, režisér a šéf Divadla Na zábradlí a na to se všichni těšíme. A v další sezóně zase Pitínský a Goldflam, a tak se také všichni těšíme.

Budu také hostovat ve Zlíně, kde budu inscenovat středověkou moralitu *Everyman*. Ale to vymysleli oni, takže co se s tím dá dělat, uvidíme.

A co ty a WP pro příští rok ? Když budeš znovu po ránu osloven - přijmeš ?

Nevím. Myslím si, že tou dobou budu ještě zkoušet. Navíc si myslím, že je dobré, když se porota obměňuje. Ale uvidíme. Záleží to na ranních telefonátech.

tir

Rozcvičte se po ránu ať máte lepší náladu

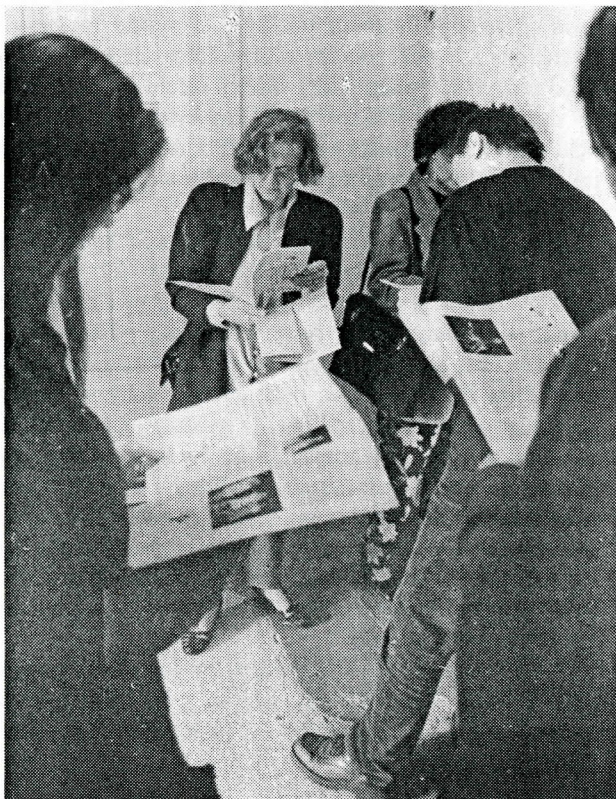
Jak se na Wolkráku dobíjí energie

Jistě mi dá většina z Vás zapravdu, že noční toulky Prostějovem nedovolují příliš brzké vstávání. Bohužel tak dopolední spáči přicházejí o jednu z tradičních akcí Wolkrova Prostějova - totiž o ranní rozcvičku s recitátory, kterou posledních pár let vede Lenka Fišerová. Popravdě řečeno, ani mně se čtvrtě ráno moc nezamlouvalo, když mi po čtyřech hodinách spánku začal budík "řvát" do ucha. Ale co se dalo dělat. Před osmou jsem stál u Národního domu a vyhlížel příchozí. Moc nás nebylo, ale s blížící se hodinou "H" se sál začal zaplňovat. Chvilí nato jsme začali.

"Pokud nemáte jenom jedny ponožky na celý pobyt, zkuste si zout boty a odložit co nepotřebujete.", vyzývala nás paní Fišerová. Všichni jsme se odevzdaně zbavili bot a všech ostatních nedůležitých svršků a zaujali co nejvýhodnější místo. Honili jsme se, rozdýchávali, zívali, řvali, protahovali se, skákali, svíjeli, ... Co Vám budu povídat. Nezúčastněný pozorovatel by si řekl "blázní". Ale chvíli před devátou, kdy jsme přestali vydávat podivné skřeky, byli z nás docela jiní lidé - veselí, rozesmátí, uvolnění.

Prostě se to podařilo a můžeme si jenom stýskat, že takovou rozcvičku neděláme každý den. Určitě by většina lidí kolem byla jiná, a my bychom v obchodech a na úřadech nepotkávali rozespalé a mírně řečeno naštvané prodavačky a úředníky. Nezbyvá tedy nic jiného než si přát, aby se u nás Lenka Fišerová objevovala v dalších letech znovu a znovu, a aby její rozcvičky navštěvovalo víc recitátorů - což není podmínkou...

tol

Sóloví recitátoři zakončili včera svou soutěž druhým kolem

První kategorie byla početně nejvíce zastoupena, což porotu masochisticky potěšilo. Z 24 přihlášených nedojela pouze jediná účastnice, jedna po prvním kole ochořela - takže nám bylo vyslechnout 45 výkonů (30x poezie, 14x próza, 1x úryvek dramatu). Jako tajnou poctu Vladimíru Justlovi uvedu ještě další číslo - těch básní bylo 15 českých a 15 přeložených, próz bylo českých 5 a přeložených 9. V zásadě jsme s dramaturgií nejmladších účastníků byli spokojeni, jen výjimečně zazněly texty plytší, spíše si volili soutěžící texty nad své možnosti (osobně si myslím, že je to dobře). Soutěžící na nás působili dojmem inteligentních, sečtělých lidí. Po 1. kole jsme byli natěšeni na kolo druhé, mnoho soutěžících mělo "zaděláno" když ne na laureáta, tedy na čestné uznání. Ve velké většině naše naděje nesplnili, druhý text dost často trpěl nedopracovaností - z toho pramenil verdikt: jediný laureát, ale zato 4 čestná uznání (t.j. ocenili jsme jen jedno jejich vystoupení - a většinou to z prvního kola). A ještě jedna specialita - myslím, že pouze mezi nejmladšími se objevila recitace vlastního textu - a hned dvakrát. Porotci tomu slangově říkají "vlastňák" - čímž je vystižena skutečnost, že podle našeho mínění si interpret výběrem vlastního textu střelí vlastně vlastní gól. Potvrdilo se to naštěstí jen na padesát procent. Laureátka nás prostě letos příjemně překvapila i jako autorka. (V tomto druhém případě tomu bylo bohužel naopak). Čímž chci říct, že interpretace vlastního textu není zakázaná, ale je to značně riskantní podnik.

A něco veskrze pozitivního na závěr: Nevím, jestli je to mým loňským pauzírováním na WP 98, ale zdají se mi letos soutěžící všech kategorií velmi zajímaví, milí a chytří (a někteří dokonce úžasně recitují).

*Hana Kofránková
předsedkyně poroty
I. kategorie sólových recitátorů*

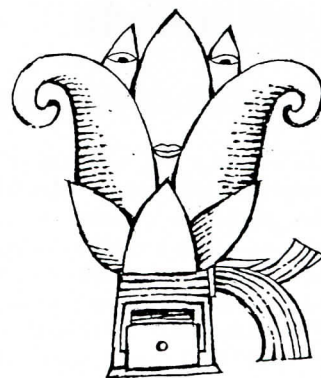
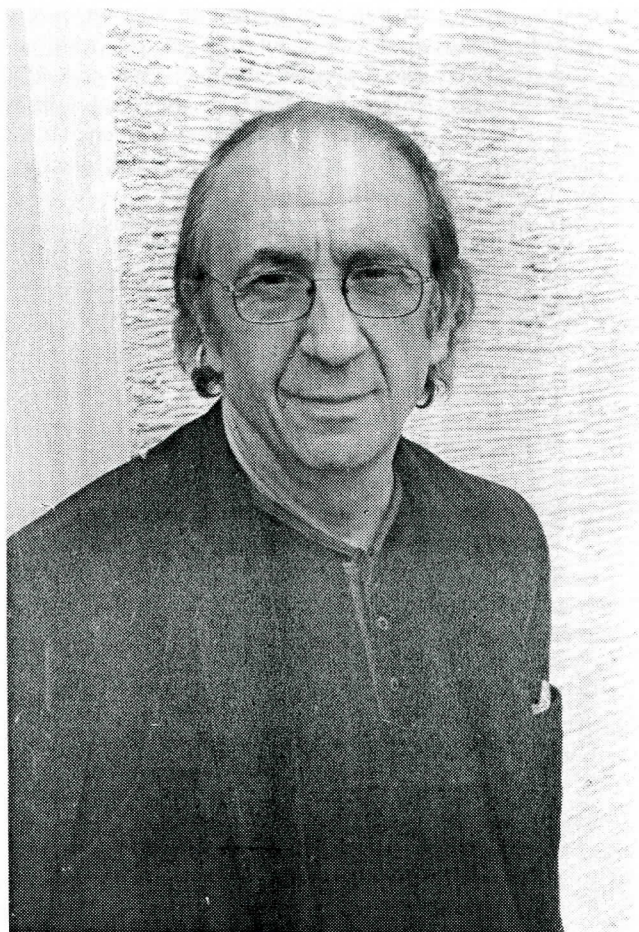
Třetí, nejstarší kategorie sólového přednesu byla po několika hubených letech poměrně dobře zastoupena. Z dvanácti přihlášených vystoupilo jedenáct recitátorů. V dramaturgicky zajímavé řadě však jednotliví přednášeči-přesvědčili jen jedním z vybraných textů. Posluchačský ohlas získaly převážně prózy, zatímco básnické texty byly zvládnuty spíše pocitově než s vnitřní energií a s technikou, která by dostatečně zapůsobila. Výkony nasvědčovaly tomu, že pro interprety je podstatnější vlastní, osobní setkání s textem, potřeba interpretovat ho pro svůj proces vnitřního hledání a nacházení než oslovení diváka.

*Vítězslava Šrámková
za porotu III. kategorie*

douška

Co bývalo před rokem 1989 šafránem, kupříkladu banány, kakao či LP z dovozu, je dnes lehce k dostání. Ale víte, čeho bylo dříve poměrně dost, avšak dnes je šafránem? Recitace na zvukových nosičích. Vyšel jeden Hrabě, jeden Slavík (ten v podání Miroslava Kovářika, viz snímek Boba Pacholíka) - a to je tak asi všechno, o čem vím. Proto těší zpráva z brněnského nakladatelství Print-Typia, že vbrzku zahájí řadu knížek milostné poezie, k nimž bude vždy přidán minidisk. Jako první se ještě letos objeví titul Všechny tvé dívčí nanicovatosti. Svě básně k němu zarecituje básník Jiří Veselský. Následovat by měli Oldřich Wenzl, Václav Hrabě a další... Těšme se. Jednou může dojít i na uplatnění laureátů...

mh

O atmosféře a dalších věcech

V debatách o Wolkrově Prostějově a o příčinách, proč se sem lidé rádi vracejí, se snad nejčastěji objevovalo slovo atmosféra. "Jezdím sem rád, protože je tady výborná atmosféra", zaslechla jsem včera večer v předsáli Duhy. Co to vlastně je, ta atmosféra WP? Jsou to hodiny strávené na jevišti za oponou v Městském divadle, kde jsou recitátoři aktéry i publikem? Nebo debaty s porotou, která někdy sahá do svědomí hlouběji, než je leckomu milé? Anebo divácké zážitky při sledování divadel poezie a pak dlouhé noční debaty o představeních, které se letos těšily nejen velkému zájmu, ale byly skutečnými debatami mezi členy lektorského sboru a účinkujícími? A dost možná, že nejvíce "atmosférotvorná" jsou posezení ve foyeru Duhy s bufetem v zádech, kde se setkávají známí a navazují se nová přátelství. Je tomu tak letos a bývalo to stejné v předchozích letech, jen zde možná letos scházela Regina nebo podobný soubor, který dovedl okolo svých zpěváků a kytaristů spolehlivě soustředit dav vytrvalců. Ovšem co píšu tyto řádky, doléhá ke mně od bufetu mohutný zpěv, takže netřeba vzpomínat nepřítomných, ona si "atmosféra" své lidi vždycky najde.

Možná je ale tento směr pátrání zcela pomýlený, a onu těžko definovatelnou, leč všemi tak či onak pocítovanou a prožívanou atmosféru vytváří cosi docela jiného, totiž skutečnost, že do Prostějova se sjíždějí lidé stejné krevní skupiny, a taková vždycky rychle naleznou společnou řeč, což vůbec neznamená, že by se nemohli rozcházet v názorech, zálibách a gustu. Nepominutelnou zásluhu přiznejme i zdejšímu géniu loci, pohostinným prostorám klubu Duha, který je vlídným útočištěm nejen uměleckým experimentům, ale i všem znaveným, žíznícím a hladovějícím. A jeho mimoprostějovští hosté už asi nic nevědí o tom, že se nacházejí v budově někdejšího okresního výboru KSČ. Jo, to jsou paradoxy, jak praví náš žijící klasik.

Leč zanechme úvah i citací, za pár hodin bude 42. ročník WP i s jeho atmosférou minulostí. Šťastnou cestou domů, vzpomínejte v dobrém, a za rok v Prostějově nashledanou.

jsu

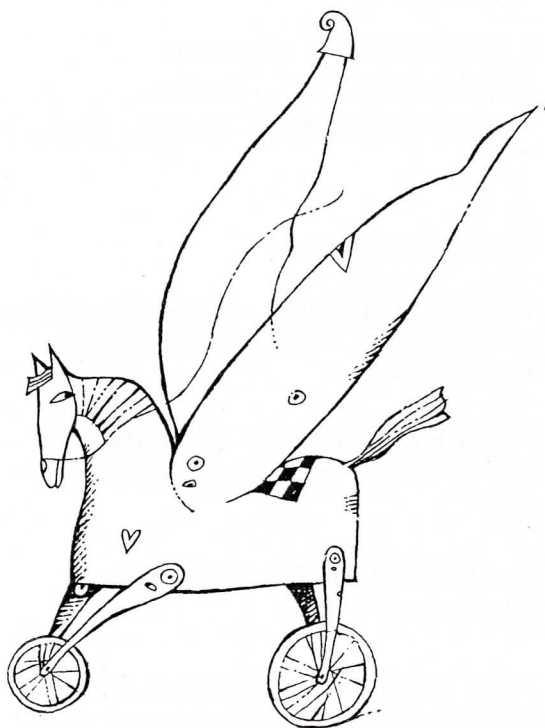
Součástí slavnostního závěru festivalu bude dnes večer vystoupení HaDivadla Brno. Po přehlídce oceněných recitátorů a vyhlášení cen 42. Wolkrova Prostějova čeká na diváky KOMEDIOGRAF, "originální, neustále se obnovující coctail dramatických a hudebních čísel", při kterém se obvykle (a doufejme, že i dnešního večera) požívá sponzorské pivo z Pivovaru Černá Hora. Snímek z představení zachycuje Josefa Poláška v situaci, kterou však neuvidíte.

Jedna otázka ředitelce DUHY Alici Gregušové

V roce 2 000 uplyne sto let od narození Jiřího Wolkra. Odrazí se toto jubileum nějak na příštím ročníku festivalu poezie, který nese básníkově jméno ?

Všechno bude záležet na naší finanční situaci, na tom, kolik budeme mít peněz, jak nás podpoří město Prostějov a Ministerstvo kultury. Líbilo by se mi například, kdybychom mohli vydat dobře sestavený výbor z Wolkrových veršů, který by přesvědčil, že jde o poezii, která je i dnes živá, a k tomu grafický list. Jenomže v této chvíli netuším, zda bychom si něco takového mohli dovolit. Ale rozhodně by mělo do Prostějova přijet mnoho dobrých recitátorů a divadel poezie, jinak by žádné oslavy Wolkrova jubilea ani festival nesoucí jeho jméno neměl smysl. A to je věc, ke které je třeba spíše než velkého balíku peněz soustředěné snahy a zájmu všech, kdo se na Wolkrově Prostějově jakkoliv podílejí a rádi se do Prostějova vracejí.

(odpověď zapsala jsu)

Výsledky

Wolkrova Prostějova 1999

I. KATEGORIE

LAUREÁT:

Magdaléna BOROVIČKOVÁ - Liberec

ČESTNÁ UZNÁNÍ:

Šárka AUGUSTINOVÁ - Havlíčkův Brod
za interpretaci textu Williama Saroyana
Tracyho tygr

Bohuslava PRŮCHOVÁ - České Budějovice
za interpretaci textu Roarka Bradforda
Davidova prostopášnost na stará kolena

Petr RAKUŠAN - Žďár nad Sázavou
za interpretaci textu N. V. Gogola
Bláznovy zápisky

Filip ŠVEHLÁK - Brno
za interpretaci básně Leoše Slaniny
Návštěva u ministra

II. KATEGORIE

LAUREÁTI:

Lenka KUBOVÁ - Bavorov

Blanka KOUTSKÁ - Praha

Andrej DRBOHLAV - Hradec Králové

ČESTNÁ UZNÁNÍ:

Gabriela SITTOVÁ - Zábřeh na Moravě
za interpretaci básně Miroslava Skály
Zpověď

Marie RŮŽIČKOVÁ - Chrudim
za interpretaci textu Emanuela Frynty
Bidlo

Eva OCHRYMČUKOVÁ - Tišnov
za vyrovnané výkony

Pavel MRŇAVÝ - Mladá Boleslav
za interpretaci básně Miroslava Holuba
Kašpárkův sen

III. KATEGORIE

Titul laureáta

nebyl ve třetí kategorii udělen.

ČESTNÁ UZNÁNÍ

Jiří BLÁHA - Litomyšl
za přednes veršů Sylvie Fischerové
Ríkejte mi

Radim ŠÍP - Bystré
za přednes textu Charlese Bukowského
Dábel byl celý žhavý

Jana MACHALÍKOVÁ - Praha
za přednes textu Ladislava Dvořáka
Nelidský kůň

Jan KLIMEŠ - Kuřim
za přednes textu Jerome Klapky Jerome
Tři muži ve čunu

DIVADLA POEZIE

CENY POROTY:

Experimentální dividýlko 12 opic, Litomyšl
za inscenaci PSEUDOLOGIA PHANTASTICA

Okřídlený vůl, Plzeň
za inscenaci "Báby"
aneb "Dobytka smíchu netřeba"

oba soubory s postupem na Jiráskův Hronov 1999

ČESTNÉ UZNÁNÍ:

Divadlo Jesličky, Stálá scéna Hradec Králové
za inscenaci "Popletové"

ŘÁD RUDÉ ZÁSTAVY:

Oblouk Plzeň - Dobrá píseň
za angažovanost, ideovou závažnost
a neochvějnost ztvárnění socialistického
způsobu života s přihlédnutím
k neopomenutelné tvůrčí epoše dramatika
Pavla Kohouta v duchu pokrokových revolučních tradic

VÍTEŽ DIVÁCKÉ ANKETY:

Divadlo Jesličky, Stálá scéna Hradec Králové
za inscenaci "Popletové"

ANKETA DIVÁKŮ

NÁZEV SOUBORU A PŘEDSTAVENÍ	VYNIKAJÍCÍ (1 kulička = 3 body)	DOBŘE (1 kulička = 2 body)	PRŮMĚRNĚ (1 kulička = 1 bod)	OČEKÁVAL JSEM NĚCO JINÉHO (1 kulička = 0 bodů)	SOUČET BODŮ	PRŮMĚR	POŘADÍ
Divadlo Jesličky - Stálá scéna ZUŠ Hradec Králové POPLETOVÉ	107	22	1	0	366	2,81	1
Experimentální dividýlko 12 opic, Litomyšl PSEUDOLOGIA PHANTASTICA	135	29	3	2	466	2,75	2
Oblouk Plzeň DOBRÁ PÍSEŇ	69	172	13	3	254	2,08	3
Divadlo poezie Mladá Boleslav O RYBÁŘCE A JEJÍM MUŽI JAK NEBYLI VE SVÉ KŮŽI	43	39	15	16	222	1,96	4
Okřídlený vůl Plzeň BÁBY aneb DOBYTKU SMÍCHU NETŘEBA	111	88	17	14	216	1,93	5
TY-JÁ-TR Praha SNÍDANĚ	15	42	39	19	168	1,46	6
ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm HLEDÁNÍ	17	27	38	16	143	1,45	7
Modrý pták, ZUŠ Fr. Drdly Žďár nad Sázavou CHARMS	5	27	28	14	97	1,31	8

*Dámy a páni
mládeži
i mrňousové*

V tento den odjíždějí
z Prostějova
umělci, kejklři i básníci,
panny sličné i muži urostlí!
Přicházejí se s vámi rozloučit na

POETICKÝ JARMARK

V SOBOTU 26. ČERVNA 1999 OD PŮL DEVÁTÉ
NA NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA

V 8.30 hodin vám zahrají jazz

JUNIOR JAZZ MUSIC AP Prostějov

V 9.15 hodin uvidíte Taneční divadlo

ZUŠ CMG DOTEKY Prostějov

V 10.00 hodin

loutkáři ze STAROSTI uvedou

Knížete Maxmiliána aneb Překažený funus to jest Pomsta mocné Zorbelíny

V 11.15 hodin jarmareční představení

Divadla poezie z Mladé Boleslavi A MÁŠ MĚ RÁD?

A na závěr bonbónek v 11.45 hodin

Divadlo Studna Hosín - SNĚHURKA

PŘIJEDOU I JARMAREČNÍ PRODEJCI